



Po jutru se dan poznaje

A good beginning makes a good ending

Silva Dobrić

Vojnomedicinska akademija, Institut za naučne informacije, Beograd, Srbija

Počinje deseta godina novog veka ili, kako neki više vole reći, novog milenijuma, u koji se ušlo sa velikim očekivanjima i nadom u bolje sutra i sa željom da aveti prošlosti nikad više ne ugledaju svetlost dana. Nažalost, već na osnovu ovih nekoliko prvih godina stiže se utisak da ni u ovom veku nećemo biti pošteđeni nesreća, ratova, epidemija, ekonomskih kriza i niza drugih poštasti. Ali, to ne treba da nam umanji nadu i veru da će neke stvari ipak biti bolje, lepše i uspešnije nego do sada. Jedna od njih je, svakako, i status naučne periodike u Srbiji koja je, upravo, u ovoj prvoj dekadi novog veka ostvarila značajni uspeh. Naime, nekoliko domaćih časopisa iz različitih oblasti nauke u ovom periodu uvršteno je u sistem praćenja najpoznatijih baza naučne publicistike Instituta za naučne informacije iz Filadelfije (sada Thomson Reuters), tzv. *Web of Science* (WoS), ušavši na taj način u svet najuticajnijih časopisa sveta.

Kada su posredi biomedicinski časopisi, treba se podsetiti da je do pre par godina jedini biomedicinski časopis iz Srbije koji se nalazio u bazama WoS bio *Acta Veterinaria*. Njemu se 2007. godine pridružio *Archives of Biological Sciences*, 2008. *Vojnosanitetski pregled* - VSP (kao prvi srpski časopis iz oblasti humane medicine uvršten u WoS) i *Srpski arhiv za celokupno lekarstvo*, a prošle godine *Genetika* i *Journal of Medical Biochemistry* (ranije *Jugoslovenska medicinska biohemija*). Prošle godine, napokon, i Matični odbor za medicinske nauke pri Ministarstvu za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije izvršio je kategorizaciju domaćih biomedicinskih naučnih časopisa. Prema njoj, samo tri domaća časopisa ušla su u kategoriju međunarodnih (oznaka M20) i to *Acta Veterinaria* u kategoriju M23 (domaći časopis međunarodnog značaja sa impakt faktorom čija ga vrednost ne svrstava u prvih 50% u oblasti koju pokriva) i VSP i *Srpski arhiv za celokupno lekarstvo* u kategoriju M24 (domaći časopis međunarodnog značaja, ali bez impakt faktora). Koliki će biti njihov impakt faktor, saznaćemo, nadam se, uskoro. Kada je VSP u pitanju, nadamo se da neće biti nizak. Osnovu za ovakvo verovanje pružaju izveštaji baze EBSCO, preko koje se članci objavljeni u VSP mogu preuzeti u punom tekstu, o broju pristupa tim člancima od strane korisnika ove

baze. Naime, poslednji izveštaj koji se odnosi na prva tri kvartala, odnosno prvih devet meseci 2009. godine, pokazuje da je u tom periodu ostvareno ukupno 11 562 pristupa člancima objavljenim u VSP, što iznosi oko 1 300 pristupa mesečno ili nešto više od 40 pristupa dnevno. Ovo ne mora da znači da će i njihovo citiranje biti tako visoko, ali da bi rad bio citiran, treba najpre da bude pročitano, pa, zbog toga, ovi podaci ohrabruju. Posebno ohrabruje činjenica što ovaj broj pristupa člancima iz VSP, ostvaren u prvih devet meseci 2009. godine, premašuje za gotovo pet puta ukupan broj pristupa koji su zabeleženi u 2008. godini, a kojih je bilo 2 340.

Uporedo s povećanjem interesovanja za čitanje radova objavljenih u našem časopisu, raste i interesovanje za publikovanje u njemu. To se najbolje vidi iz broja radova pristiglih u Redakciju VSP u 2009. godini. Naime, u odnosu na 2008. godinu, kada je primljeno 314 radova¹, u prošloj godini taj broj premašen je za 30%. Oko 80% od tog broja odnosi se na radove autora iz civilnih zdravstvenih i akademskih institucija, 15% na radove autora iz vojnozdravstvenih ustanova (uglavnom iz Vojnomedicinske akademije), dok ostatak otpada na radove autora iz inostranstva. Iako zastupljenost radova iz inostranstva (5% od svih pristiglih radova u toku prošle godine) nije velika, ona, ipak, pokazuje da VSP polako, ali sigurno, postaje međunarodni časopis u pravom smislu reči. Ovome u prilog ide i porast broja radova napisanih na engleskom jeziku. U prošloj godini oko 40% primljenih radova pripadalo je toj kategoriji.

Kao i prethodnih godina¹⁻³ i u 2009. godini oko 30% pristiglih radova nije dobilo pozitivnu recenziju ili je odbijeno zbog neispunjenosti uslova propisanih Uputstvom za autore. Ostali, koji su dobili pozitivnu ocenu recenzenata, ušli su u redakcijsku obradu, a neki od njih već su i objavljeni na stranicama prošlogodišnjeg godišta (66. po redu) VSP.

Inače, tokom prošle godine u 12 brojeva časopisa objavljeno je ukupno 170 različitih članaka (tabela 1), za 10 više nego u 2008. godini¹. Najveći broj njih je iz kategorije Originalni članci i Kazuistika, kategorija u kojima se objavljuju radovi s rezultatima sopstvenih istraživanja. Od ovog broja nešto manje od 30% radova bilo je od autora iz vojnozdrav-

Tabela 1

Struktura radova objavljenih u VSP u 2009. godini

Kategorija rada	Broj radova	%
Uvodnici	10	5,9
Originalni članci	101	59,4
Aktuelne teme	4	2,3
Seminar praktičnog lekara	5	2,9
Kazuistika	34	20,0
Istorija medicine	9	5,3
Pismo uredniku	3	1,8
Prikaz knjiga	3	1,8
Prethodno saopštenje	1	0,6
Ukupno	170	100,0

stvenih ustanova, a 70% iz tzv. civilnog sektora uključujući i radove iz inostranstva (iz Grčke, Nemačke i Rumunije). Čak 50% radova objavljeno je na engleskom jeziku što je značajan porast u odnosu na prethodne godine (u 2007. godini broj radova objavljenih na engleskom iznosio je 20%, a 2008. 25%). I ovo je pokazatelj, na neki način, učvršćivanja međunarodne pozicije VSP.

Zbog toga, sa optimizmom iščekujemo rezultate vrednovanja uticaja našeg časopisa od strane *Thomson*-ovog instituta, odnosno određivanje njegovog impakt faktora. Ako je verovati napred iznesenim pokazateljima o zainteresovanosti

stručne javnosti da objavljuju radove u VSP, kao i da čitaju članke objavljene u njemu, pogotovo u poslednje dve godine otkako je časopis ušao u WoS, možemo očekivati da će biti po onoj našoj narodnoj – „Po jutru se dan poznaje!“

U iščekivanju tog dana, pozivam sve bivše, kao i buduće saradnike VSP da kvalitetom svojih radova nastave da jačaju međunarodni ugled časopisa. U tome će, kao i do sada, imati veliku pomoć članova Uredništva, Redakcije, kao i naših uvaženih recenzenata koji su, i te kako, doprineli renomeu koji časopis trenutno uživa.

Stoga, zajedničkim snagama – napred u nove pobeде!

L I T E R A T U R A

1. *Dobrić S.* To go to jubilees [editorial]. *Vojnosanit Pregl* 2009; 66(1): 5-6. (Serbian)
2. *Dobrić S.* A reason for optimism [editorial]. *Vojnosanit Pregl* 2008; 65(1): 5-6. (Serbian)
3. *Dobrić S.* A New Year – the „old“ wishes [editorial]. *Vojnosanit Pregl* 2007; 64(1): 5-6. (Serbian)